

Vmbo'ers kregen maar twee digitale oefenexamens

Onderwijsblog De vwo-oefenexamens gaan terug tot 2002 terwijl de vmbo'ers het op de officiële site met twee examens moeten doen. Wiskundeleraar Ruud Jongeling over geheimhouding.

26 mei 2017

Anp Bart Maat

Door **Ruud Jongeling**

De [column in de NRC van 15 mei van Karin den Heijer](#) over de digitale examens voor het vmbo heeft veel losgemaakt. Het College voor Toetsen en Examens (CvtE) reageerde met een nieuwsbericht maar jammer genoeg vertelt het College hierin niet het hele verhaal.

Het College stelt dat de digitale examens zijn gekomen om maatwerk voor leerlingen mogelijk te maken. Als voorbeeld wordt gegeven dat een leerling die goed is in Engels al in

april zijn examens kan doen en voor vakken die hij moeilijker vindt pas in juni. Dat geldt dan ook voor zijn klasgenoot die Engels juist wel moeilijk vindt en een andere vak makkelijker. Iedere leerling zijn eigen individuele examenprogramma? De digitale examens met flexibele afnamemomenten zijn er al bijna 10 jaar en het maatwerk in de vorm van individuele examenprogramma's die het College suggereert is zeker niet gangbaar binnen het vmbo. Verder zegt het College dat de behoefte aan dit maatwerk bij praktijkgerichte vmbo-leerlinge (bb en bk) groter is dan bij vwo leerlingen. Mij is niet duidelijk waarom. De vwo leerling die goed is in Engels en minder goed in een ander vak heeft toch ook baat bij een flexibele afname van examens?

Ongeveer vijf jaar geleden was ik zelf betrokken bij de samenstelling van de schriftelijke en digitale examens. Ik herinner me nog de discussie die we hadden over het idee van de College om te komen tot een toetsenbank: een verzameling van opgaven waaruit jaarlijks de digitale examens zouden worden samengesteld. Dat zou het aantal te maken digitale examens sterk verminderen. Gewoon een bezuiniging dus. De populariteit van de digitale examens bij besturen en het management is begrijpelijk. Het afnemen van papieren examens legt een grote druk op de organisatie binnen de school en flexibele afname maakt het mogelijk deze druk over een grotere periode te verdelen. Logisch vanuit organisatorisch oogpunt maar met maatwerk voor de praktijkgerichte vmbo-bb en -kb leerling heeft het niets te maken.

Waar is de rest?

In reactie op de kritiek van Karin den Heijer dat examens geheim zijn en niet kunnen worden ingezien stelt het College dat na afloop van de afnameperiode van ieder digitaal Centraal Examen een aantal varianten worden gepubliceerd op de Facet-oefenomgeving. Wij nemen op onze school de wiskunde examens voor de bb-leerlingen digitaal af. Op de Facet-oefenomgeving kom ik slechts twee examens tegen: een variant uit 2013 en een uit 2016. Waar is de rest? Waarom worden deze niet in de oefenomgeving van Facet beschikbaar gesteld? Havo en vwo leerlingen kunnen via de site Examenblad.nl beschikken over examens die tot 2002 terug gaan. VMBO leerlingen moeten het doen met twee digitale oefenexamens!

Bij de correctie van de digitale wiskunde examens viel me dit schooljaar op dat de examens van karakter veranderen. Er worden steeds meer kleine vragen gesteld. Grotere, wat ingewikkeldere vraagstukken, verdwijnen langzaam uit de digitale examens voor bb. Hierover zou ik graag met mijn collega's in discussie willen maar voorbeelden geven uit de digitale examens van 2017 mag niet, ook niet na de afnameperiode. Het College (CvTE) beslist wat we mogen zien en als het aan haar ligt [wordt jaarlijks slechts een derde van de digitale examens openbaar gemaakt](#) (nu nog twee derde).

Meer fraude

Bij zoveel geheimhouding van opgaven verbaast het me dat fraude zo weinig aandacht krijgt. De kwaadwillende docent kan met enkele muisklikken van iedere opgave een afbeelding op zijn harde schijf bewaren. Handig om een jaar later de eigen leerlingen goed voor te bereiden. Het CvTE heeft voor dit probleem geen oplossing.

Het kan anders. Digitale examens kunnen net als de schriftelijke examens voor het havo en vwo, allemaal openbaar gemaakt worden. Goed voor de discussie over de examens, goed voor de leerlingen om meer te kunnen oefenen en het voorkomt bevoorrechtiging door fraude. De

doelstelling om over de jaren heen gelijke prestatie-eisen aan leerlingen te stellen kan op dezelfde wijze gerealiseerd worden als bij de schriftelijke examens. In mijn [reactie op de notitie over openbaarmaking van de CvTE](#) die [terug te vinden is op mijn website](#) ga ik hier uitgebreid op in.

Ruud Jongeling

docent wiskunde
vmbo bb en kb